

POČÁTKY ARIÁNSKÉHO SPORU

Řecké teologické prameny k ariánské kontroverzi před koncilem v Nikaii (325)

Úvodní studie, překlad a komentář
Pavel Dudzik

Řecko-české vydání

PRAHA
2019

OBSAH

Předmluva.....	9
----------------	---

DOGMATICKÉ SPORY OHLEDNĚ VZTAHU BOHA OTCE A SYNA NA ZAČÁTKU 4. STOLETÍ PO KR.

Nastínění teologického a historického pozadí ariánské kontroverze	11
--	----

1. Spor o nauku Areia z Alexandrie před koncilem v Nikaii (325)	11
Střet dvou teologických koncepcí?	15
Společné předpoklady pozice Areia a eusebiánů	21
2. Počátky sporu o Areiovu nauku.....	31
Situace křesťanů v Alexandrii na počátku ariánského sporu ...	32
Rozšíření sporu ve východní polovině říše: dopisy a synody na Areiovu podporu.....	42
Reakce na rozšíření sporu: Alexandrový protiaríánské listy	48
Koncil v Nikaii (325).....	53
Areios a jeho zastánci po koncilu v Nikaii	61

ŘECKÉ TEOLOGICKÉ PRAMENY K ARIÁNSKÉ KONTROVERZI PŘED KONCILEM V NIKAII75

I. NAUKA AREIA Z ALEXANDRIE

I.A Dopisy Areia z Alexandrie	77
Dopis ariánů Alexandrovi z Alexandrie	78
Areiův dopis Eusebiovi z Nikomédeie	88
Syn jako stvořený prostředník stvoření? Závěry k dopisům Areia z Alexandrie	95
<i>Dopis Alexandrovi z Alexandrie</i> (řecký text a český překlad)....	98
<i>Dopis Eusebiovi z Nikomédeie</i> (řecký text a český překlad)....	102
I.B Zlomky z <i>Thalie</i>	109
Teologické zlomky z <i>De synodis</i> 15 (<i>Thalia</i> , S 1–41)	113
Koncept nerovných hypostází Otce a Syna v <i>Thalii</i> : závěr rozboru zlomků z <i>De synodis</i>	130
<i>Thalie</i> (řecký text a český překlad)	134
Úvod <i>Thalie</i> (verše A 1–7)	134
Teze z <i>Thalie</i> (verše S 1–41)	134

II. ALEXANDR Z ALEXANDRIE A JEHO POLEMIKA S ARIÁNY

Alexandrový protiaríánské listy	141
Alexandrova vlastní nauka	145
Výpovědi o odlišnosti Syna vůči stvoření	148
Výpovědi o Synově postavení vedle Otce	152
Nezrozený Otec důstojnější než jednorozený Boží Syn?	
Závěr k výkladu o Alexandrově nauce	157
<i>Dopis všem biskupům</i> (řecký text a český překlad)	162
<i>Dopis Alexandrovi z Byzantia</i> (řecký text a český překlad)	176

III. REAKCE EUSEBIÁNŮ NA SPOR AREIA S ALEXANDREM

III.A Eusebios z Kaisareie	215
Eusebiův dopis Eufraziónovi.....	217
Eusebiův dopis Alexandrovi z Alexandrie	224
<i>Dopis Eufraziónovi (řecký text a český překlad)</i>	228
<i>Dopis Alexandrovi z Alexandrie (řecký text a český překlad)</i> ...	232
III.B Eusebios z Nikomédeie	237
Eusebiův dopis Paulinovi.....	239
<i>Dopis Paulinovi (řecký text a český překlad)</i>	244
III.C Teologové kolem Eusebia z Nikomédeie	251

IV. ARIANISMUS PODLE KATALOGŮ ARIÁNSKÝCH HEREZÍ

A JEHO ZASTÁNCI

IV.A Katalogy	265
Alexandrův katalog	266
Athanasiov katalog.....	273
Arianismus jako hereze odmítající božství Krista: závěr k soupisům ariánských herezí	283
IV.B Zastánci ariánské hereze	285
Syn jako pouhé stvoření? Arianismus v přednikajské teologické debatě	289

Seznam zkratk

<i>Seznam zkratk slovníků, časopisů a edičních řad</i>	293
<i>Ostatní zkratky</i>	295

Bibliografie

<i>Prameny</i>	297
<i>Sekundární literatura</i>	305

Rejstříky

<i>Index locorum</i>	317
<i>Biblické texty</i>	317
<i>Ostatní prameny</i>	320
<i>Rejstřík vlastních jmen, geografických názvů a pojmů</i>	333
<i>Ediční poznámka</i>	347